

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **J. B.**, bývajúcej v S., proti odporcom **1/ R. Š.**, bývajúcej v S., **2/ P. Š.**, bývajúcemu v S. č. X., oboch zastúpených Mgr. L. Š., advokátom v Č., **o vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6 C 864/1998, o dovolaní odporcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 6. apríla 2006 sp. zn. 5 Co 362/2005, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcov 1/ a 2/ **o d m i e t a .**

Navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Čadca rozsudkom z 30. novembra 2004 č.k. 6 C 864/1998-136 odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť vypratať nehnuteľnosť KN č. X. (predtým č. X.), orná pôda o výmere X. m² katastrálneho územia obce S., zapísanú na LV č. X. OÚ v Č. – odbor katastra nehnuteľností, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke trovy konania vo výške 4 480 Sk v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu navrhovateľky JUDr. S. Z. – advokáta v Č.. Odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Čadca titulom trov preddavkovaných štátom – znalečného, znalkyni Ing. A. B. sumu 600 Sk v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie odporcov 1/ a 2/ Krajský súd v Žiline rozsudkom z 6. apríla 2006 sp. zn. 5 Co 362/2005 rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil. Navrhovateľke nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie odporcovia 1/ a 2/ a žiadali, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie okresného i krajského súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedli, že v konaní došlo k vadám podľa § 237 písm. d/ O.s.p. a konanie je postihnuté inou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Tvrдили, že okresný, ani krajský súd sa nevysporiadali so skutočnosťou, že v danej veci bolo už prv právoplatne rozhodnuté, a to rozsudkom Okresného súdu Čadca (konanie vedené pod sp. zn. 8 C 533/69), kde ako účastníci konania vystupovali právni predchodcovia súčasných účastníkov a predmetom sporu bola totožná nehnuteľnosť (námietka res iudicata o nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu).

Dovolatelia zároveň namietali nedostatok pasívnej legitímácie v spore, resp. namietali, že okruh účastníkov na strane žalovaných nie je kompletný (tvrdia, že mali byť žalovaní všetci dedičia).

Ďalej namietali nesprávny postup súdu, ktorý mal z dôvodu začatia konania o určenie vlastníckeho práva (konanie vedené pred Okresným súdom Čadca pod sp. zn. 8 C 56/2006) prerušiť prebiehajúce konanie, nakoľko sa v ňom rieši otázka, ktorá môže mať podstatný význam pre rozhodnutie súdu. Takisto namietali nesprávne právne posúdenie veci súdmi v tom, koho treba považovať za vlastníka spornej nehnuteľnosti. Tvrдили, že sú vlastníkami nehnuteľnosti, na základe titulu „rozhodnutie MNV zo dňa 28.6.1960“, ktorým získal právny predchodca žalovaného 2/ právo užívania pozemku.

Navrhovateľka sa k dovolaniu odporcov 1/ a 2/ nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané v súlade s ustanovením § 240 ods. 1 O.s.p. skúmal, či je tento opravný prostriedok v danom prípade prípustný. Dospel pritom k záveru, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie, proti ktorému Občiansky súdny poriadok dovolanie nepripúšťa.

Dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Z ustanovenia § 238 O.s.p. vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ods. 1), proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odchyľil odvolací súd od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2) a proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa za predpokladu, že odvolací súd vyslovil vo výroky svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (ods. 3).

V danej veci nie sú splnené tieto podmienky prípustnosti dovolania. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom vo veci nerozhodoval odvolací súd, od právneho názoru ktorého by sa odvolací súd odchyľil a odvolací súd nevyslovil vo svojom výroku prípustnosť dovolania proti svojmu rozhodnutiu.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. zaoberal sa odvolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. t.j. či nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníkov byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu žiadnej procesnej vady uvedenej v citovanom ustanovení odvolací súd nezistil.

So zreteľom na odporcami tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zaoberal otázkou, či konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O.s.p. a teda, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Dovolatelia tvrdili, že súdy sa dopustili procesnej vady konania podľa § 237 písm. d/ O.s.p. tým, že konali a vec rozhodli, hoci sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo. Mali pritom na mysli konanie vedené na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 8 C 533/1969, v ktorom na strane navrhovateľa vystupoval J. Š. (právny predchodca odporcu 2/ a manžel odporkyne

1/), na strane odporcov vystupovali F. B. a J. B. a predmetom konania bolo vydanie (v súčasnosti vypratanie) nehnuteľnosti (parcela EN X., k.ú. obce S.) – rozsudok sa nachádza na č.l. 65 spisu.

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného a naopak). Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov (či už z dôvodu univerzálnej alebo sungulárnej sukcesie). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak.

Pri riešení otázky, či právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Čadca v konaní sp. zn. 8 C 533/69 bránilo vydaniu rozhodnutia v konaní vedenom na uvedenom súde pod sp. zn. 6 C 864/98 bolo potrebné zistiť, kto sú účastníci konaní, o aký predmet sa jednalo (jedná) a z akých skutočností navrhovateľ odvodzuje svoj návrh (nárok).

V konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 533/99 na strane aktívne legitimovanej vystupoval právny predchodca súčasného odporcu 2/, na strane pasívne legitimovanej vystupovali súčasná navrhovateľka a jej manžel. Opodstatnenosť žaloby bola vyvodzovaná zo skutkového deja, že sporná parcela bola pridelená navrhovateľke do trvalého užívania na základe rozhodnutia MNV z 28.6.1960 a odporcovia navrhovateľke v tomto užívaní bránili. Súd, po zistení skutkového stavu, dospel k záveru, že treba mať za to, že uvedené rozhodnutie MNV je právoplatné a keďže v konaní nebolo preukázané, že by bolo iným právoplatným rozhodnutím MNV zrušené, navrhovateľka sa oprávnene domáha vydania spornej nehnuteľnosti do užívania.

V konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 864/98 na strane aktívne legitimovanej vystupuje pôvodne odporkyňa na strane pasívne legitimovanej vystupuje manželka pôvodného navrhovateľa a jeho právny nástupca (syn). Navrhovateľka sa domáhala uloženia povinnosti odporcom vypratať nehnuteľnosť na tom skutkovom základe, že spornú nehnuteľnosť nadobudla darovacou zmluvou od svojej matky v roku 1973 a vlastnícke právo jej svedčí aj podľa LV X.. Odporcovia jej i napriek viacerým výzvam odmietajú „vydať“ nehnuteľnosť. Odporkyňa 1/ na pozemku nasadila poľnohospodárske produkty, spolu s ňou pozemok užíva aj odporca 2/; to inak potvrdili aj samotní odporcovia na č.l. 89 spisu. Odvolávajú sa pritom na rozhodnutie MNV z roku 1960, podľa ktorého sa mali stať vlastníčkmi nehnuteľnosti odporkyňa 1/ a jej manžel (právny predchodca odporcu 2/). Odporca 2/ ako dedič mal nadobudnúť nehnuteľnosť do vlastníctva v zmysle osvedčenia o dedičstve na č.l. 80 spisu.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že obe konania sú založené na odlišnom skutkovom stave, od ktorého si navrhovatelia následne odvodzovali uplatňovaný nárok, teda nejde o vadu *res iudicata*. Navyiac, ani v jednom konaní súd záväzným výrokom (enunciátom) nerozhodol a neurčil vlastníctvo k spornému pozemku, ako nesprávne namietali dovolatelia (tvrdili, že súd v pôvodnom konaní rozhodol, že sú vlastníčkmi spornej nehnuteľnosti s poukazom na rozhodnutie MNV z roku 1960, ktoré tvrdenie sa nezakladá na pravde). V konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 864/98 sa s otázkou vlastníckeho práva k nehnuteľnosti súd vysporiadal v rámci riešenia predbežnej otázky, ktorý postup je v súlade so zákonom. Ide tu totiž o skúmanie možného postupu podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., kedy sa súd môže rozhodnúť, či konanie preruší alebo nie, ak jeho rozhodnutie závisí do otázky zásadného významu. Ak sa rozhodne, že konanie nepreruší, musí otázku zásadného významu riešiť sám [v podobe rozhodnutia predbežnej (prejudiciálnej) otázky]. Riešenie predbežnej otázky pritom súd nevyjadrí formou výroku, ale sa prejaví v spôsobe rozhodnutia o návrhu ako celku; toto riešenie súd rozvedie iba v dôvodoch rozhodnutia (pozn. dôvodmi rozhodnutia nie je však súd viazaný, súd je viazaný len výrokom rozhodnutia). Uvedený postup zvolil okresný súd a prejudiciálne dospel k záveru o tom, že vlastnícke právo k nehnuteľnosti svedčí v prospech žalobkyne. Táto skutočnosť vyvracia námietku dovolateľov, že súd nemohol riešiť otázku určenia vlastníckeho práva k pozemku v tomto konaní, ale konanie mal prerušiť a počkať na výsledok už začatého konania, v ktorom sa táto zásadná otázka mala vyriešiť (pozn. žaloba o určenie vlastníctva bola odporcami podaná až v deň vyhlásenia rozhodnutia krajského súdu č.l. 178).

Pokiaľ ide o námietku dovolateľov, že súdy bližšie neodôvodnili, prečo v danej veci nejde o res iudicata je potrebné uviesť, že súdy sa v dôvodoch svojich rozhodnutí touto otázkou zaoberali.

K námietke, že v danej veci odporcovia nie sú pasívne legitimovaní, resp., že na strane odporcov mali vystupovať všetci dedičia po zosnulom J. Š., treba uviesť, že:

Navrhovateľka odvodzuje nárok uplatnený voči odporkyňi 1/ a odporcovi 2/ z tohto titulu, že títo nehnuteľnosť, ktorá patrí do jej vlastníctva užívajú bez právneho dôvodu. Poukazuje pritom na to, že odporkyňa 1/ na pozemku dokonca vysadila poľnohospodárske produkty a odporca 2/ jej v tom (po smrti otca) pomáha. Nárok teda neodvodzuje od nejakého tvrdeného vlastníctva, resp. užívacieho práva, ale od tej skutočnosti, že odporkyňa 1/ a odporca 2/ fakticky pozemok užívajú a hospodária na ňom (nevyužívajú ho iné osoby, napr. súrodenci odporcu 2/). To napokon v konaní pred okresným súdom potvrdili aj samotní odporcovia (č.l. 89 spisu). Túto námietku preto treba považovať za nedôvodnú. Navyiac, nedostatok vecnej legitimácie (ktorá vyplýva z hmotného práva a má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti) nie je dôvodom prípustnosti dovolania a nezakladá ani vadu konania v zmysle § 237 O.s.p.; môže mať za následok len nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, ale nie prípustnosť dovolania (viď R 34/1993). Rovnaký záver treba zaujať aj k námietke dovolateľov ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci súdom, ktorý takisto namietali.

V danej veci prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcov 1/ a 2/ a v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Dovolací súd úspešnej navrhovateľke nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože nepodala návrh na náhradu trov konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2008

**JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: